

Personal

Personalresursen vid universitet och högskolor var oförändrad 2006 jämfört med föregående år. Oförändrad är även andelen forskarutbildade lärare som hösten 2006 var 54 procent.

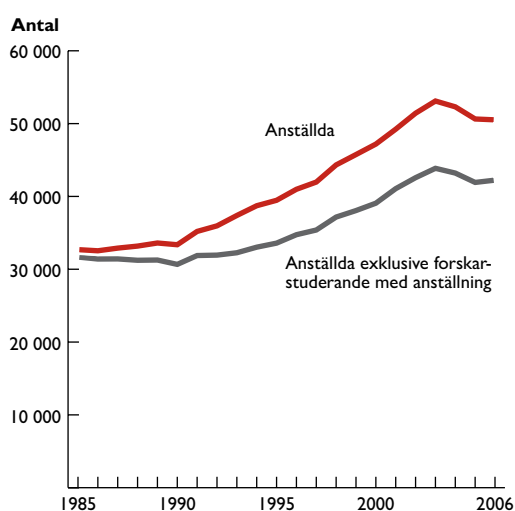
EFTER ATT HÖGSKOLANS personal minskat under två år ökade antalet anställda med 2 100 personer under 2006. Det innebär att 63 600 personer var anställda vid Sveriges universitet och högskolor. Ökningen av antalet anställda består till stor del av arvodister samt gäst- och timplärare. Detta är små personalkategorier med många deltidsanställda vilket gör att ökningen i stort sett inte medför någon förändring av personalresurserna räknat i antal heltidspersoner. År 2006 omfattade personalen 50 500 heltidspersoner. Om man exkluderar de anställda forskarstuderandena var det 42 200 heltidspersoner.

De anställda i högskolan utgör ungefär en fjärdedel av all statligt anställd personal. Under högskolans expansionsperiod under 1990-talet och de första åren på 2000-talet ökade antalet studenter kraftigt liksom personalen vid universitet och högskolor. Minskningen av personalen åren 2004 och 2005 berodde huvudsakligen på att lärosätena anpassade kostnaderna till tillgängliga resurser. En effekt av det var bland annat att tidsbegränsade anställningar inte förnyades. Trots att antalet anställda personer har ökat år 2006 är det fortfarande 800 färre personer anställda nu än innan minskningen, år 2003.

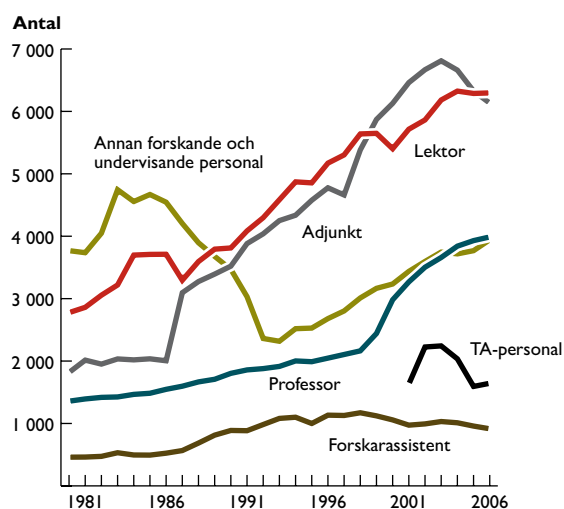
Hälften forskar och undervisar

Närmare 45 procent av all personal vid universiteten och högskolorna arbetar med forskning och undervisning. Resten av personalen arbetar som bibliotekarier, lokalvårdare och administratörer.

År 2006 uppgick den forskande och undervisande delen av personalen till närmare 23 400 heltidspersoner. För varje

Antal anställda vid universitet och högskolor, heltidspersoner. Under 2006 var antalet anställda oförändrat jämfört med föregående år efter ett års nedgång.

Antal forskande och undervisande heltidspersoner (exklusive anställda forskarstuderande). Antalet professorer har fortsatt att öka även under det senaste året trots att det totala antalet anställda är oförändrat. Forskarassistenter och adjunkter har minskat något under 2006. Under den senare delen av nittio-talet ökade antalet professorer och adjunkter kraftigt. Den stora ökningen av professorer förklaras av befodringsreformen. Ökningen av antalet adjunkter beror till stor del på att vårdhögskolorna har förstärkts.

forskande och undervisande heltidsperson gick det 13 studenter. Antalet studenter per forskande och undervisande personal varierar mycket mellan ämnesområdena och även mellan lärosätena, inte minst för att forskningsinslaget i verksamheten varierar.

De största personalkategorierna inom den undervisande och forskande personalen är lektorer och adjunkter, som utgör cirka 27 procent av personalen vardera. Med 17 procent var följer sedan professorer respektive annan undervisande och forskande personal – här ingår t.ex. amanuenser, forskare och forskningsassistenter. Teknisk och administrativ personal som har forskande och undervisande arbetsuppgifter, t.ex. forskningsingenjörer och projektledare, utgör 7 procent. Slutligen står forskarassistenter samt gäst- och timplärare för 4 respektive 2 procent av den forskande och undervisande personalen.

Fler gäst- och timplärare

Det har varit små förändringar inom de allra flesta personalkategorierna bland den forskande och undervisande personalen. Gäst- och timplärare har dock ökat med 16 procent mellan 2005 och 2006 (både räknat i antal anställda personer och heltidspersoner). Den tekniska och administrativa personalen har ökat i antal anställda personer men inte räknat som heltidspersoner.

Den långsiktiga utvecklingen visar stora skillnader mellan olika grupper som tillhör den forskande och undervisande personalen. Antalet professorer har ökat mellan 1980

Fakta om statistiken

Redovisningen av uppgifter om personalen vid universitet och högskolor baseras helt på SCB:s vidarebearbetning av konjunkturlönestatistiken för statliga myndigheter som utgår från individuppgifter avseende oktober månad. Genom en komplettering av löneredovisningssystemen vid universitet och högskolor finns från och med år 2001 all personal fördelad på vetenskapsområden. Personal som inte kan knytas till ett visst vetenskapsområde redovisas på område gemensamt/övrigt. Dessutom finns all undervisande och forskande personal fördelad på ämnen. Genom en särskild insamlingsrutin omfattar redovisningen även individbaserad statistik över personalen hos enskilda utbildningsanordnare.

och 2006, med en markant ökning under den senare delen av perioden. Det beror i huvudsak på befodringsreformen då behöriga lektorer fick möjlighet att anställas som professor. Även antalet lektorer har ökat – med undantag för en minskning år 2000 som är en konsekvens av att många just då uppgraderades från lektor till professor genom befodringsreformen.

Antalet forskarassistenter fördubblades under senare hälften av 1980-talet men har sedan dess varit i stort sett oförändrat. Adjunkterna hade en stark tillväxt framförallt efter 1997, men de senaste åren har antalet minskat. En stor del av den tidigare ökningen berodde på att vårdhögskolorna införlivades bland de statliga lärosätena och därmed även i personalstatistiken.

Gruppen annan forskande och undervisande personal minskade kraftigt mellan 1987 och 1992, vilket till stor del berodde på den reform som innebar att vissa av forskningstjänsterna successivt ersattes av anställning som lektor eller adjunkt. Sedan mitten av 1990-talet har dock gruppen annan forskande och undervisande personal åter ökat. I statistiken ingår sedan år 2001 även den del av den tekniska och administrativa personalen som har forskande eller undervisande uppgifter i denna grupp i statistiken.

Små förändringar inom ämnesområdena

Under 2006 är förändringarna av den forskande och undervisande personalen per ämnesområde små. De största procentuella förändringarna har skett inom två relativt små ämnesområden – farmaci och veterinärmedicin, minus 10 procent respektive plus 10 procent.

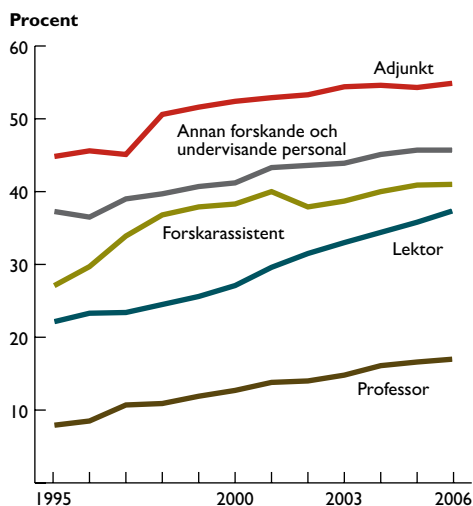
Störst är personalen inom ämnesområdet samhällsvetenskap, 5 500 heltidspersoner. Näst störst är teknikvetenskap med 4 200 heltidspersoner och därefter humaniora och religionsvetenskap, medicin samt naturvetenskap med runt 3 000 heltidspersoner vardera.

Långsamt mot jämnare könsfördelning

Hälften av de anställda inom högskolan är kvinnor. Andelen kvinnor varierar dock mycket mellan olika personalkatego-

Ämnesområde	Professor	Forskarassistent	Lektor	Adjunkt	Gäst- och tmlärare	Annan forskande och undervisande personal	Teknisk och administrativ personal	Summa	Andel	Förändring (%) sedan år 2005
Humaniora och religionsvetenskap	526	114	1 110	945	106	257	89	3 146	13,5	1,4
Rättsvetenskap/juridik	75	0	127	109	33	34	5	384	1,6	-0,9
Samhällsvetenskap	602	82	1 922	2 041	119	548	180	5 494	23,5	0,1
Matematik	127	21	314	179	8	30	20	699	3,0	-1,7
Naturvetenskap	703	240	652	202	37	678	448	2 959	12,7	1,6
Teknikvetenskap	768	204	1 134	1 049	74	480	494	4 202	18,0	-0,4
Skogs- och jordbruksvetenskap	132	41	58	74	2	442	102	850	3,6	2,8
Medicin	844	161	379	184	22	1 267	242	3 098	13,3	0,4
Odontologi	55	8	64	83	4	33	9	255	1,1	2,6
Farmaci	21	1	22	6	1	18	3	71	0,3	-10,4
Veterinärmedicin	32	10	18	58	0	31	10	158	0,7	9,7
Övriga forskningsområden	101	34	490	1 194	33	102	41	1 994	8,5	-0,1
Ingen ämneskod	4	0	7	11	1	24	0	46	0,2	30,6
Totalt	3 989	915	6 296	6 133	437	3 943	1 644	23 357	100,0	0,5

Forskande och undervisande personal (heltidspersoner) fördelade efter ämnesområde 2006. Det har inte skett några större förändringar av den forskande och undervisande personalen inom de olika ämnesområdena under året. Antalet anställda är störst inom det samhällsvetenskapliga området. Näst största område är teknikvetenskap. Därefter följer tre ungefär jämnstora områden: humaniora, naturvetenskap och medicin.

Andel kvinnor bland forskande och undervisande personal. Andelen kvinnor ökar långsamt. Sedan 1995 har andelen kvinnor bland professorerna stigit från 8 till 17 procent och bland lektorerna från 22 till 37 procent. Förändringar avseende adjunkterna kan till stor del tillskrivas förändringar i personalstatistiken

rier, till exempel är 89 procent av lokalvårdarna, 77 procent av den administrativa personalen samt 74 procent av bibliotekarierna kvinnor.

Bland den forskande och undervisande personalen är andelen kvinnor lägre än bland hela personalen – 41 procent. Lägst är andelen kvinnor bland professorerna (17 procent). Under flera år har andelen kvinnliga professorer ökat med en procentenhet per år, men under år 2006 var ökningen lite mindre. Bland den forskande och undervisande personalen är det bara bland adjunkterna som kvinnorna är i majoritet (55 procent).

Andelen kvinnliga professorer är oförändrat låg oavsett vilken åldersgrupp som studeras. Även bland lektorerna är andelen kvinnor ungefär densamma oavsett ålder. Bland forskarassistenter i åldern 30 till 44 år – då anställning som forskarassistent förekommer mest frekvent – ökar andelen kvinnor ju äldre åldersgruppen är. Även bland adjunkterna är andelen kvinnor större i de äldre åldersgrupperna än i de yngre. För övriga personalkategorier är fördelningen mellan män och kvinnor ungefär densamma i alla åldersgrupper.

Inom högskolan pågår en utveckling mot en jämnare könsfördelning bland personalen, men den går långsamt. Bland den forskande och undervisande personalen har störst

framsteg sedan 1995 gjorts bland lektorerna och forskarasistenterna, där har andelen kvinnor ökat med 15 respektive 14 procentenheter. Bland professorerna har andelen kvinnor ökat med 9 procentenheter.

Sett till de nyrekryterade – inflödet i akademien – har andelen kvinnor ökat under de senaste tio åren såväl bland professorer som bland lektorer och forskarassistenter. Men det är bara bland lektorerna som hälften av de nyrekryterade är kvinnor år 2006. Bland de nyrekryterade professorerna (det vill säga de som aldrig tidigare har innehaft den tjänsten vid lärosäte i Sverige) har andelen kvinnor ökat från 14 procent år 1995 till 26 procent år 2006. Bland de nya lektorerna har andelen kvinnor ökat från 29 procent till 52 procent, och bland de nyrekryterade forskarasistenterna har andelen kvinnor gått från att vara 29 procent 1995 till att vara 38 procent år 2006.

Adjungerade lärare

Det fanns totalt 1 100 adjungerade lärare anställda vid universitet och högskolor år 2006. Av dessa fick 700 hela sin lön från annan arbetsgivare än lärosätet. Eftersom de därmed inte finns med i den ordinarie personalstatistiken (som baseras på uppgifter från lärosätenas löneredovisningssystem) har uppgifter samlats in från lärosätena för att komplettera registeruppgifterna.

De adjungerade lärarna motsvarar knappt två procent av samtliga anställda inom högskolan, och nästan fem procent av den forskande och undervisande personalen. De utgör dock inte en lika stor andel omräknat till heltidspersoner eftersom de är anställda på deltid. De som får hela sin lön från huvudarbetsgivaren – två tredjedelar av samtliga adjungerade lärare – har i genomsnitt en tjänst som motsvarar 10 timmar i veckan.

För drygt 55 procent av de adjungerade lärarna som inte får sin lön från lärosätet var kommun eller landsting huvudsaklig arbetsgivare. Företag var huvudarbetsgivare för 20 procent och statliga myndigheter för 10 procent. Resterande hade övrig huvudarbetsgivare eller så saknades uppgift om finansieringen. ■